

Medicinska kompetensutvecklingsrådet i VGR

Årsrapport 2017

Medicinska kompetensutvecklingsrådet (MUR) hade under 2017 4 st möten, alla förlagda till Sahlgrenska universitetssjukhuset (SU).

14 av 15 specialiteter har varit representerade med en studierektor finansierad av MUR. Ett arbete har pågått för att få en studierektor tillsatt inom allmän medicin och det finns förutsättningar för att det löser sig under 2018. Adjungerade utan regionalt uppdrag har som tidigare lungmedicin varit. Ordförande har FoUU chef Anna Nilsson varit och Louise Théon sekreterare.

Under året har den av MUR framtagna utbildningsplanen för specialistläkare (Lapidusplanen) implementerats på SU. Detta är en individuell utbildningsplan där avsikten är att verksamhetschefen tillsammans med sin specialistläkare lägger upp en plan för det kommande årets utbildningsaktiviteter. Aktiviteterna ska motsvara såväl den enskilda medarbetarens behov som verksamhetens. En utvärdering av detta ska göras under 2018-2019. Beroende på utfallet i utvärderingen ska därefter beslut tas för att eventuellt införa denna inom samtliga hälso och sjukvårdsförvaltningar i VGR.

Videoföreläsningarna har minskat i omfattning under året och har erbjudits på tisdag lunch varannan vecka. Uppkopplade enheter är 10-12 st och högst antal deltagare har varit 100. Föreläsningarna spelas in vilket innebär att man kan nå dem digitalt efteråt. En diskussion har förts inom MUR och även med Göteborgs läkarsällskap om ett samarbete kring denna aktivitet men något beslut i frågan är inte taget. Ansvarig för detta har studierektorn i kirurgi, Kent Lundholm varit.

För tredje året i rad har medel avsatts för att kompensera utebliven ersättning från industrin i samband med externa kurser och konferenser för läkare. Som tidigare år avsattes under 2017 3,5 mkr. Ett villkor för att få del av medlen är att verksamheten motfinansierar med motsvarande summa. Sammanlagt har 876 ansökningar inkommit under 2017 och 3 498 200 kr delats ut. Medlen tog slut under senhösten. Beslut kring ansökningarna har tagits av MURs ordförande och administrerats av MURs sekreterare.

Personalutskottet har avsatt totalt 10 mkr för MURs finansiering för 2017 där 6 mkr finansierar 15 regionala studierektorerna inklusive deras kompetensutvecklingsbidrag på 25 000 kr och administrativt stöd för MURs hemsida och hantering av sökbara medel. 3,5 mkr är avsatt som sökbar pott för externa kurser och konferenser och 0,5 mkr för investering i videokonferensutrustning och teknisk plattform.

Kort årsberättelse per specialitet

Anestesi och intensivvård

Postgraduateutbildningen inom vår specialitet är organiserad i form av ett utbildningsprogram inom intensivvård och ett inom anestesi (VIVU och VAVU). Under året avhölls sammanlagt 9 utbildningsdagar med c:a 35-45 deltagare per tillfälle. Specialister från alla sjukhus inom Västra Götalandsregionen liksom från Varberg, Halmstad, Eksjö, Växjö, Jönköping, Karlstad samt från två sjukhus i Osloområdet deltog i utbildningstillfällena. Under året har vi i samarbete med infektionskliniken gjort en uppdatering av våra kunskaper vad gäller de nya internationella riktlinjerna för sepsisbehandling och hur det påverkar vår handläggning av dessa patienter. I samarbete med föreläsare från bl.a. England, Danmark och Kungälv har vi fått lära oss vilka möjligheter som finns att utnyttja sociala medier för att söka ny kunskap inom vår specialitet samt att kunna utbyta erfarenheter och få råd och tips från kollegor i hela världen via nya forum på nätet inom anestesi och intensivvård. Det är helt klart att unga läkare inhämtar kunskap på ett helt annat sätt än vi "gamla läkare" gjort tidigare. Det finns en ständigt pågående debatt på nätet där man informerar om och diskuterar nya forskningsrön inom olika specialiteter och hur de skall användas i praktisk klinisk verksamhet. Vi har även uppdaterat vår kunskap om leverintensivvård samt vad gäller intensivvård av små barn i ett samarbete med kollegor inom levermedicin och från barnintensivvård. Vad gäller anestesifortbildning så har fokus i år legat på utbildning kring nya riktlinjer för hantering av svår luftväg samt kring användning av ultraljud vid blockader i samband med kirurgiska ingrepp.

Den 27 maj 2018 är det 20 år sedan vårt regionala för intensivvård startade med en utbildningsdag om "Sepsis och vasoaktiva läkemedel". Sedan dess har vi haft c:a 120 utbildningsdagar vad gäller intensivvård och ungefär hälften vad gäller anestesi. Vi har sedan några år tillbaka även regionala utbildningsprogram för narkos, intensivvårdssjuksköterskor samt för undersköterskor med motsvarande utbildningsupplägg och möteslokaler på Hotell Gothia Towers. Förutom att erbjuda utbildning så tror vi att vårt regionala utbildningsprogram med informella kontakter mellan kollegor från hela Västsverige med omnejd är värdefullt.

Barn- och ungdomsmedicin

Inom ramen för Medicinska Kompetensutvecklingsrådet (MUR) och i samarbete med Medicinska sektorsrådet för barnsjukvård, har specialitetsansvarig studierektor för pediatrik byggt upp en fortbildningsverksamhet för barnläkare i enlighet med moderna pedagogiska principer om vuxenlärande. I denna ansats har man försökt ta ett helhetsgrepp om fortbildningen för barnläkare genom att kombinera utveckling, genomförande och utvärdering av behovsbaserade sammanhållna fortbildningsprogram med en ansats att bedriva forskning inom området fortbildning. Fortbildningen för färdiga specialister i barn- och ungdomsmedicin i VGR är för närvarande uppdelad i två spår. En *bakjournutbildning* för slutenvårdsspecialister samt ett fortbildningsprogram för barnläkarspecialister som arbetar med "Allmän pediatrik på mottagningen".

Genomförande av bakjournutbildningen III för barnläkare i VGR

Bakjournutbildningen är en sammanhållen utbildning under två år fördelad på 3-4 heldagar per termin under fyra terminer, sammanlagt 16 heldagar (1, 2). En undersökning hösten 2015 visade att 80 % av då aktiva bakjourer på de fyra sjukhusen i VGR deltagit eller deltar i

fortbildningsprogrammet och på vissa sjukhus har idag 100 % av aktiva barnbakjourer deltagit i den två-åriga utbildningen. Den tredje bakjournutbildningen startade VT 2015 och avslutades hösten 2017.

Under 2017 genomgick deltagarna följande fördjupningsmoment: neonatologi I och II (19 och 20/1), barn i katastrofer (26/2), mediaträning (26/10) och etik (7/12). Alla utbildningsmomenten har fått goda vitsord från deltagarna med ett medelvärde för alla utbildningsmomenten på 5,4 och 5,6, på en skala 1-6, när deltagarna bedömer utbildningen i sin helhet respektive nyttan för en kollega i samma situation. Ett stort antal kollegor och medarbetare har deltagit som lärare i de båda fortbildningsprogrammen vilket på sikt kommer att främja lärandemiljön och utvecklingen av kollegiala nätverk i regionen. De kollegor och andra som deltagit som lärare under den tredje bakjournutbildningen framgår i Bilaga 1.

Efter tre genomförda bakjournutbildningar i VGR kommer våren 2018 att användas till en revision av utbildningen. Den fjärde bakjournutbildningen startar hösten 2018.

Genomförande fortbildningsprogrammet ”Allmän pediatrik på mottagningen”

Under 2016 startade den behovsbaserade fortbildningen för barnläkarspecialister som arbetar med allmänpediatrisk mottagningsverksamhet i VGR. Målsättningen för programmet har utvecklats från en behovsinventering riktad till målgruppen. Fortbildningsprogrammet innehåller förutom en pediatrik del, en pedagogisk komponent samt en internetbaserad resurssida som stöd för dagligt allmän pediatrikt mottagningsarbete, fortbildning och arbetsplatsbaserat lärande. Fortbildningsprogrammet ”allmän pediatrik på mottagningen” med dess forskningskomponent vidareutvecklades under kursen ”Program for Educators in Health Professions”, på ”Harvard Macy Institute, Harvard Medical School” 2016.

Under 2017 genomgick deltagarna i fortbildningsprogrammet ”Allmän pediatrik på mottagningen” följande lärandemoduler; utveckling av resurssida på nätet och pedagogisk fortbildning I (2/2), astma (11/5), lungsjukdomar (11/5), immundefekter (12/5, periodisk feber (12/5), reumatologi (12/5), Alla utbildningsmomenten har fått goda vitsord från deltagarna med ett medelvärde för alla utbildningsmomenten på 5,4 och 5,5, på en skala 1-6, när deltagarna bedömer utbildningen i sin helhet samt nyttan för en kollega i samma situation. Kollegor och andra som deltagit som lärare under fortbildningsinsatserna i fortbildningsprogrammet ”Allmän pediatrik på mottagningen” under 2016 framgår av Bilaga 1.

Forsknings- och utveckling ”Bakjourkursen” 2017

Ursprungligen beskrevs bakjourkursen 2014 i Acta Paediatrica och utvecklings- och forskningsarbetet med bakjourkursen har resulterat i tre publikationer (1-4). Samarbetet med sjukhusbiblioteken i Västra Götalandsregionen kring fallbaserad undervisning i kunskapssökning har resulterat i en publicerad artikel under 2017 med bibliotekarie Jonas Pettersson som förste författare (4).

Med fokus på patientsäkerhet har studierektorerna tilldeladats förnyade regionala FOU medel med ansökan: ”*En kompetensbaserad fortbildning för pediatrika bakjourer i Västra Götalandsregionen effekter på patientsäkerhet*” (9). Docent Maria Skyvell-Nilsson Högskolans Väst genomfört intervjuer med deltagarna i bakjourkurs I och II samt analyserat data i samarbete med studierektorerna. Arbetet föreligger nu i ett utkast på manuskript.

Forsknings- och utveckling "Allmän pediatrik på mottagningen" 2017

Utvecklingen av resurssidan för fortbildningsprogrammet allmän pediatrik på mottagningen sker i samarbete med Helena Valo Hult i sin funktion som doktorand vid Högskolan Väst och utvecklingsledare inom NU-sjukvården. Samarbetet har resulterat i ett kongressbidrag under 2017 (8).

Pedagogiska fortbildningsinsatser som riktade sig till "lärare" och pediatrika fortbildningsinsatser som riktade sig till deltagarna under fortbildningen "Hälsoundersökningar av Barn och ungdomar på flykt" utvärderades parallellt efter utbildningen och resulterade i en muntlig presentation vid Association for Medical Education in europe (AMEE), Helsingfors, augusti 2017. Arbetet finns nu som manuskript.

Bild och funktionsmedicin

Sedan 2014 är Ylva Aurell regional specialitetsansvarig studierektor inom Bild-och funktionsmedicin.

Under 2017 har kursprogrammet innehållit fem kursdagar. Sedan starten 2008 har finansieringen byggts på abonnemangssystem med deltagande från de olika sjukhusen inom Västra Götalandsregionen samt Region Halland. Antalet abonnemang var under 2017 oförändrat 27 stycken från åtta verksamheter/ sjukhus. Fortbildningsdagen har ett väl inarbetat namn: "PG-Väst" (Post-Graduate-utbildning Väst).

Deltagarantalet har i genomsnitt varit 19 per fortbildningstillfälle, en liten ökning från förra året. Inbjudan sker via såväl information på MURs hemsida som via mail till chefer, schemaläggare, ledningsassistenter och presumtiva deltagare.

Varje organansvarig radiolog inom sektorsrådet svarar för programinnehållet en dag per år. Ibland presenteras sektionsovergripande ämnen. Föreläsare från andra specialiteter, främst kliniska är i regel inbjudna. Även föreläsare från andra yrkeskategorier kan vara representerade såsom sjuksköterskor och fysiker. Ofta har fortbildningsdagarna haft gästföreläsare från andra universitetskliniker. Flertalet föreläsare inom Radiologin tjänstgör inom Sahlgrenska Universitetssjukhuset. På de områden där nya nationella riktlinjer eller regionala vårdprogram har presenterats under året har detta varit ett givet tema.

Undervisningen har mestadels bestått av katedrala föreläsningar med gott om tid för diskussioner. Rikligt med fall-presentationer har gett deltagarna tillfälle att delta aktivt.

De temata som 2017 års "PG-Väst" bjudit på är:

- Muskuloskeletal radiologi: "Skelett-och mjukdelstumörer"
- Thorax-radiologi: Lungcancer – fokus på Nationellt vårprogram";
- Neuro-radiologi: Akut strokebehandling enligt regionala stroke-riktlinjer;
- Pediatrik radiologi: Lungdiagnostik
- Uro-radiologi: Aktuella vårdprogram och SVF
 - Preoperativ diagnostik av gyn-cancer
 - Prostatacancer
 - Annan urologisk cancer

Kursutvärderingarna har generellt varit mycket positiva och genomgående höga betyg har erhållits vad beträffar såväl innehåll, presentation som arrangemang för de olika kurstillfällena.

För att i möjligaste mån främja deltagandet har god framförhållning vad beträffar datum och program eftersträvat. För 2018 finns, i skrivande stund, tre fortbildningsdagar för våren och en för hösten utlagda på hemsidan.

Geriatrik

Den medicinska kompetensutvecklingen för specialister i Geriatrik i Västra Götalandsregionen under det gångna året har fortsatt haft som mål att erbjuda halvdagar med ett brett och för generalister relevant program utifrån den verklighet att levnadsåldern ökar i samhället och de äldre patienterna blir fler. Sedan många år kan vi inte längre beskriva den demografiska utvecklingen som en pyramid. Det har skapats ett större vård- och omsorgsbehov hos ett växande antal äldre samtidigt som möjligheterna att utreda och behandla allt äldre blivit bättre. Äldre patienter är också en mycket heterogen population med alltifrån robusta individer till omfattande skörhet hos andra. Att ha ett helhetsperspektiv utifrån denna vetenskap ter sig mycket angeläget.

Modellen med föreläsningar av kliniskt verksamma läkare inom olika verksamheter på SU har fortsatt och inbjudit till diskussioner utifrån deltagarnas egna erfarenheter.

Osteoporos med fraktur är en vanlig åkomma i den äldre populationen. Årligen inträffar ca 70 000 osteoporosrelaterade frakturer i Sverige. Medianåldern för handledsfrakturer hos kvinnor är 64 år och för höftfraktur 83 år. Den första fortbildningseftermiddagen ägnades åt att gå igenom metabol skelettsjukdom med fokus på Sekundär osteoporos. Professor, överläkare Kerstin Landin- Wilhelmsen vid Institutionen för medicin, Sektionen för endokrinologi, diabetologi och metabolism SU/Sahlgrenska föreläste om bakomliggande sjukdomar och läkemedel. Diskussioner med patientfall vidtog mycket intressant.

Äldres munhälsa var nästa programpunkt och Övertandläkare Madeleine Wertsen från Specialkliniken för pedodonti och sjukhustandvård SU/M hade många konkreta råd och tips inför behandling av patientgrupper med särskilda behov som tex demenspatienter.

Vår vanligaste transplantation i form av blodtransfusion förelästes av Lena Lyxe överläkare i Transfusionsmedicin SU/S. Denna verksamhet och transfusioner i allmänhet samt praktiska aspekter gick igenom. Verksamhet regleras av ett mycket stort regelverk som det var lärorikt att få insyn i.

Uppdatering i Parkinsons sjukdom vidtog därefter. Nya Riktlinjer vid Parkinsons sjukdom diskuterades av Filip Bergquist Docent i Neurologi vid Sahlgrenska akademien och verksam på Neurologikliniken SU/S. Detta kroniskt progressiva neurologiska tillstånd är en av de vanliga bidiagnoserna som kan komplicera omhändertagande av den äldre patienten.

Påföljande fortbildningseftermiddag berörde ett av de Nationella Kvalitetsregistren, Svenskt register för Beteendemässiga och Psykiska symtom vid Demens. (BPSD). Den svenska nationella koordinatören Eva Granvik samt Docent, överläkare Katarina Nägga som ägnat sig åt klinisk minnesforskning vid Minneskliniken Skånes Universitetssjukhus, visade hur man systematiskt kan förbättra de ibland svårhanterliga symtomen som demenssjuka kan uppvisa. En angelägen uppgift hos en växande patientgrupp i den äldre delen av befolkningen

Stylosk hjärtsvikt utifrån bland annat senaste Regionala Medicinska Riktlinjen gicks igenom av Lars Klintberg kardiolog och Överläkare på Med kliniken SU/M. Förutom modern läkemedelsbehandling och devicebehandling diskuterades även den svåra frågan att avsluta viss behandling i livets slutskede. Fallpresentationer illustrerade väl kliniska frågor.

Äldre och läkemedel var slutligen tema för sista fortbildningseftermiddagen innan årets slut. Socialstyrelsens Nya kvalitetsindikatorer för god läkemedelsterapi hos äldre (juni 2017) gicks igenom, liksom praktiska aspekter på läkemedelsbehandling såsom eGFR som numera svaras ut av vissa kliniska laboratorier. Christina Sjöberg Överläkare Geriatriska kliniken SU/M samt Ordförande i terapigruppen Äldre och läkemedel presenterade innehållet.

Vid sidan av detta program har påminnelser om VGR-föreläsningarna som sänds ut i regionen regelbundet sänds ut till specialistgruppen i Geriatrik. Betraktas som värdefullt tillskott till egen fortbildningsverksamhet genom dess bredd.

Särskilda intyg om deltagande har delats ut för att kunna användas i fortbildningsplan eller som underlag vid utvecklingssamtal vid dessa 7 tillfällen. Deltagarantalet har i genomsnitt varit oförändrat jämfört med tidigare år och vid vissa tillfällen har allmänläkare velat delta och kunnat erbjudas detta.

Studierektor har deltagit i MURs mötesverksamhet och rapporterat förslag och fortbildningsprogram för diskussion med Sektorsrådet. Program för våren 2018 publiceras på MURs hemsida enligt tidigare. Inbjudan och anmälan via Regionkalendern kan göras via denna. Separata inbjudningar och påminnelser skickas därutöver till specialistgruppen.

Gynekologi och obstetrik

Bakgrund: Studierektorsfunktionen för specialister i gynekologi och obstetrik i VG-regionen har funnits sedan 2006 och verkar tillsammans med sektorsrådet för specialisternas kompetensutvecklingsprogram. Alla studierektorer för specialister i de större specialiteterna verkar tillsammans i det medicinska utvecklingsrådet (MUR) med ordföranden Anna Nilsson.

Utbildningsprogrammet för specialister i Obstetrik och Gynekologi omfattar 13 kursdagar och tar drygt 2 år att genomföra.

Redogörelse för verksamheten år 2017:

Under 2017 har 6 utbildningsdagar genomförts. Deltagarantalet varierar mellan 20-35 per möte. Principen om fasta abonnemang tillämpas för slutenvårdsklinikerna i VG-regionen och Halland. Antalet abonnemang är stabilt för slutenvården. Öppenvårdsgynekologerna i Göteborg deltar i stor utsträckning i våra utbildningsdagar. Antalet platser på varje möte är maximerat till 35 och i mån av plats erbjuds även gynekologiska privatläkare i regionen en möjlighet att delta, ca 3 privatläkare har deltagit på varje utbildningsdag under året. Mötena hålls i "Läppstiftet" inne i centrala Göteborg. Deltagandet är högt och intäkterna har väl täckt kostnaderna under året. Deltagaravgiften är nu 1500 kronor/dag för offentliganställda och 2000 kronor/dag för privatläkare.

Under året 2017 har Obstetrik och Gynekologi ansvarat för en VGR videoföreläsning. Magnus Brink, infektionsläkare SU/Östra, föreläste om Maternell sepsis. Föreläsningen finns

upplagd i arkivet och finns tillgänglig för all personal inom Kvinnosjukvården i VGR och har varit mycket uppskattad.

CC verksamheten för Obstetrik och Gynekologi delfinansierade tillsammans med medel från MUR 2017 en videoutrustning för KK, SU som nu är i fullt bruk.

Studierektor har deltagit i alla möten med det MUR under 2017. Under 2018 planeras fortsatt 6 utbildningsdagar i utbildningsserien. En fortlöpande diskussion förs med sektorsrådet för att utveckla kursdagarnas innehåll på optimalt sätt för specialiteten.

Studierektorn har bland annat använt egna kompetensutvecklings-medel till att besöka en kongress *American pelvic floor week* i Providence, USA samt till *SFOG-veckan* i Stockholm 2017.

Infektion

På Infektion, SU/Östra arbetar 30 specialistläkare, varav cirka 20 är överläkare. Antal ST-läkare har ökat till 15. Tre blir specialister under 2018. På Infektion SÄS, NÄL och SkaS finns sammanlagt cirka 30 specialistläkare. Dessutom har regional vidareutbildning riktat sig till smittskyddsläkare och vårdhygienläkare samt läkare inom Klinisk mikrobiologi.

Fortbildningsdagar

Vårt regionala samarbete med regiongemensamma utbildningar för att främja fortbildningen för infektionsspecialister fortgår. Jag står för organisationen kring detta, i samverkan med representanter för fortbildningen på respektive regionklinik.

Fortbildningen består av en heldag med 1-2 ämnesområden. Ett tillfälle på hösten och ett på våren. Ämnen diskuteras fram i samråd och baseras också på de önskemål och förslag som framkommer i de utvärderingar som görs skriftligt efter varje tillfälle, i syfte att förbättra kvalitén på utbildningen och tillgodose de faktiska behoven. Utöver att bidra med kvalificerade föreläsare, där vi ibland även haft möjlighet att bjuda in externa föreläsare, är den nätverkande funktionen av stor betydelse. Det finns ett behov av att diskutera regionalt hur vi faktiskt gör, vilka skillnader som eventuellt finns inom regionen, och hur vi ska komma fram till en samsyn inom vissa områden.

Antal deltagare brukar vara cirka 40 personer. Även specialister i Klinisk Mikrobiologi inbjuds och brukar närvara, vilket bidrar till diskussionerna.

Vi försöker att belysa områden som nyligen uppdaterats med vårdprogram och eller nya riktlinjer och rekommendationer.

Under året har vi haft en utbildningsdag "Kronisk hepatit B" och under hösten "Immunbrist".

Vi försöker täcka in berört område utifrån olika aspekter och därmed involvera andra specialiteter för ett dynamiskt och mångfacetterat perspektiv. Detta har t ex vid föregående tillfällen inkluderat Smittskyddsläkare, Mikrobiolog, Immunolog, Thoraxkirurg, utöver erfarna föreläsare inom infektionsområdet, både från SU och regionen.

I vår planerar vi en heldag "Ortopediska infektioner". Detta är ett område där utvecklingen gått snabbt och det finns mycket nyheter både inom klinisk praxis och i forskningsfältet. Ortopedi och Infektion bedriver ett viktigt och intensivt samarbete kring dessa infektioner och det är ett mycket stort värde i en sådan gemensam utbildningsdag. Ett nytt vårdprogram i ämnet är på gång.

Höstens tema kommer preliminärt att vara "Svåra lunginfektioner".

I nätverkande med särskilt ansvariga personer för fortbildning i regionen planerar vi fortsatt innehåll och upplägg av dessa dagar efter våra gemensamma önskemål. Vi kommer att fortsätta med nuvarande upplägg och ambitionen är att erbjuda en återkommande grund för utbildningsdagen i form av ett inledande mikrobiologiskt perspektiv (mikrobiolog som föreläsare), föreläsningar med patientfall och avslutande riktlinjer och behandlingsdirektiv, gärna såväl nationellt som internationellt. Nya forskningsrön och framtidsutsikter belyses.

Rapportering sker löpande till verksamhetschef och till Sektorsråd infektion och vi hoppas med detta kunna bidra till kompetensutvecklingen hos infektionsspecialister på ett regelbundet och lättillgängligt sätt och avser att bibehålla en hög standard och kvalitet.

VGR-föreläsningar

Information distribueras per e-post av undertecknad varje torsdag till alla berörda. En av våra sekreterare och IT-ansvariga (som kopplar upp oss i vårt konferensrum) har också programmet, så inget tillfälle har missats. Vi har nu också kopplat in kamera så att kollegorna i regionen kan se oss.

När lunchen övergick till självkostnadspris har närvaron tyvärr gått ned, men oftast finns ett 10-tal deltagare på plats. Kliniken har valt att finansiering av lunch ej erbjuds. Jag har dock spontant fått många positiva kommentarer och om föreläsningarna skulle upphöra ser medarbetarna detta som en förlust för deras fortbildning. Infektion, SU/Östra har bidragit vid ett tillfälle hittills, Hepatit C (Rune Wejstål).

Infektionsläkarnas Specialistföreningen har sedan några år startat ett återkommande möte i samarbete med Mikrobiologi och infektionsspecialister, som innefattar en hel vecka med högkvalitativa föreläsningar inom området. Detta har fallit ut bra och verksamheten uppmuntrar och prioriterar att skicka specialister regelbundet på detta, inom ramen för bemanningsmöjligheter på kliniken. Kongressen går under benämningen "Infektionsveckan" och håller hög standard, nästa tillfälle är i maj i Karlstad.

Det ligger ett stort värde i ersättning med medel från MUR för specialisters vidareutbildning (Svenska Infektionsläkarföreningens fortbildning, kongresser, kurser). Det möjliggör planering för kontinuerlig fortbildning med målet att alla specialister ska ha 10 vidareutbildningsdagar per år.

Internmedicin

Den årliga fortbildningen för specialister i internmedicin har pågått sedan 2007 och omfattar nio endagskurser under tre år. Målsättningen enligt Sektorsrådet för internmedicin är att alla specialister deltar i fortbildningen 2-3 gånger per år under hela sin yrkeskarriär.

De nio kursdagarna upprepas under kommande treårsperiod med samma ämnesområden men med nytt innehåll dvs specialisten uppdaterar varje område var 3:e år (2017, 2020 etc).

Läkare med subspecialitet fullföljer åtta kurser.

Schemaläggning av minst två kursdagar per år sker nu vid fem medicinkliniker i VGR.

Nio kursdagar

1. Gastroenterologi & Hepatologi (se program till höger)
2. Lungsjukdomar & Allergologi
3. Endokrinologi & Diabetes
4. Infektion
5. Kardiologi
6. Hematologi
7. Koagulation & Angiologi
8. Neurologi & Reumatologi
9. Njurmedicin

Under 2017 har i genomsnitt 23 läkare deltagit vid varje kursdag. Kursdeltagarna har i förväg uppmanats skicka in frågor och egna fall som sedan diskuterats i anslutning till resp ämne. Presentation av patientfall och mentometeranvändning har prioriterats av föreläsarna vilket har lett till ökad interaktivitet mellan föreläsare och auditorium. Samtliga föreläsare har rekryterats från sjukhus inom VGR. Kursutvärderingen har varit övervägande positiv med ett genomsnittligt betyg på 4.6 (5-gradig skala).



VGRs årliga fortbildning för specialister i Intermedicin 2017
Gastroenterologi & Hepatologi 23 februari
Lokal: Arvid Carlsson, Medicinpalats 3, Sahlgrenska Akademin

08.30 – 09.00	Samlad med kaffe och pralla
09.00 – 09.10	Introduktion och presentation Ingabill Friis-Liby, Gastroenterologi & Hepatologi, SU/S
09.10 – 09.40	Bildning och koagulation hos leversjuka Jim Bruus, Gastroenterologi & Hepatologi, SU/S
09.40 – 10.15	Acute-on-Chronic leversvikt Ingabill Friis-Liby, Gastroenterologi & Hepatologi, SU/S
10.15 – 10.30	Kaffe
10.30 – 11.00	Bildande variser och emulsiopati Anna Carlberg, Gastroenterologi & Hepatologi, SU/S
11.00 – 11.35	Malignitetsträning i GI-kasalen - aktuellt Andreas Pechel, Gastroenterologi & Hepatologi, SU/S
11.35 – 12.00	Roksmärta – vad göra? Hans Lindqvist, Gastroenterologi & Hepatologi, SU/S
12.00 – 13.00	Lunch
13.00 – 13.30	Iktären: Alkohol eller gallgångssten? Ingabill Friis-Liby, Gastroenterologi & Hepatologi, SU/S
13.30 – 14.00	GI-bildning: Utredning och resultat Björn Lindqvist, Gastroenterologi & Hepatologi, SU/S
14.00 – 14.20	Kaffe
14.20 – 14.35	Forts. GI-bildning Björn Lindqvist, Gastroenterologi & Hepatologi, SU/S
14.35 – 15.00	Kolityxton på Akuten – smittans eller inte? Per Hedström, Gastroenterologi & Hepatologi, SU/S
15.00 – 16.00	Kamratskontroll med mentometer Ingabill Friis-Liby, Gastroenterologi & Hepatologi, SU/S

9 tillfällen!
Ingabill Friis-Liby
Kursledare

Leif Lapidus
Docent, överläkare
Regional specialitetsansvarig studieförste

Kardiologi

Regional fortbildning för specialister i kardiologi är en välkänd och uppskattad verksamhet. Val av ämnesområde sker i samråd med sektorsrådet i kardiologi där studierektorn även är medlem. I första hand är utbildningen avsedd för specialister verksamma i Västra Götaland och Halland men även ST-läkare är välkomna. Inbjudan sker vi e-post och utbildningen hålls vanligtvis i nära anslutning till centralstationen i Göteborg för att underlätta transporter från regionen. Varje tisdag kl 12 (undantaget skollovsveckor och sommar) bedrivs undervisning på Sahlgrenska för i första hand ST-läkare men specialister är också inbjudna. Vi har som mål att sända dessa föreläsningar via Cisco till alla förvaltningar i VGR och även att föreläsningarna på sikt kan alternera mellan förvaltningarna. Dock har vi inte ännu hittat finansiering regionalt för investering i Cisco-apparatur men vi söker nu en lösning via investeringsmedel på Sahlgrenska.

Under 2017 har vi haft tre utbildningstillfällen. I mars hade vi en heldagsutbildning om kranskärslsjukdom med föreläsare från kardiologi, thoraxkirurgi och diabetesvården. I maj anordnades ett 2-dagars symposium som i samarbete med transplantationscentrum om hjärtrtransplantation. På hösten hade vi en dag om aortaklaffsjukdom. Deltagarantalet på utbildningsdagarna ligger kring 40 personer per tillfälle och har fått mycket bra omdöme. Vidare försöker jag tillsammans med VO Klinisk Fysiologi, Sahlgrenska, organisera fortbildningen inom hjärtultraljud för ST-läkare och specialister i kardiologi som arbetar på andra förvaltningar än Sahlgrenska.

Kirurgi

Målsättningen med kompetensunderhållande utbildning inom ämnet kirurgi är att fokusera på utbildning som rör akut kirurgi, kvantitativt viktiga områden inom onkologi/gastroenterologi samt omhändertagande och understödjande behandling av svårt sjuka patienter.

Operationstekniska aspekter belyses i olika sammanhang. Evidence-baserad behandling är alltid utgångspunkten i föreläsningar och diskussioner. Utbildningen har tidigare genomförts enligt principer med 4-6 endagarsutbildningar per år inom olika områden. Under senare år (2013-2015) blev det emellertid tilltagande svårt att få tillräcklig närvaro vid kurser som var omfattande med betydande direkta och indirekta kostnader. Orsakerna var bl tidsbrist pga resor. Vi prövade därför under 2015 att övergå till sk "webinarie-baserad" utbildning förlagd till 4 timmar under ett antal fredagar per termin, men även denna utbildningsform tenderade att vara ineffektiv med bristande närvaro, varför utbildningen under HT 2016 reducerades till 2 timmar per utbildningstillfälle.

Utbildningsproblemen har rapporterats och diskuterats med verksamhetschefer och Sektorsrådet i kirurgi utan framgång. Min bedömning är att man faktiskt inte uppfattar kompetensunderhållande utbildning som ett obligatoriskt moment för anställning i verksamhet kirurgi inom VGR. Kolleger anser även att det föreligger tillräcklig utbildning vid t ex "kirurgveckan" samt genom närvaro vid olika internationella konferenser. Det är emellertid osäkert huruvida den typen av utbildning kan ersätta verksamhetsstyrd utbildning och informationsspridning. Det vore därför angeläget att Regionala Studierektorer framdeles kan adjungeras till sina Sektorsråd för kontinuerlig återkoppling av utbildningsfrågor i övriga diskussioner och beslut.

Sedan HT-2017 genomför vi en modifierad form av Videobaserad utbildning. Föreläsningarna ges på onsdagar kl 8-8,45; den sista onsdagen i varje månad med ansvar för ämne och presentation från alla Kirurgkliniker inom VGR. Val av tidpunkt (onsdagar 8-8,45) är ordinarie klinikmöte för kirurgi SU samt några större enheter i Regionen. Detta har inneburit att föreläsningarna nu följs av en majoritet av kirurger inom VGR. Vi spelar även in föreläsningarna för att läggas upp på "Videoportalen" på SU/VGR:s hemsida. Modellen ska utvärderas efter VT-2018.

Under 2017 har vi även arbetat med ett generellt koncept för videobaserad informationsspridning kallat "Veckans VGR-föreläsning", som ges på videolänk till hela VGR varannan tisdag kl 12-12,45. Dessa föreläsningar är tvärdisciplinära och drivs som ett gemensamt projekt av studierektorerna för specialistläkare inom VGR genom gruppen för medicinskt kompetensunderhåll (MUR). Mellan 10-13 sjukhusenheter brukar vara uppkopplade för att lyssna. Generellt intressanta föreläsningar kan ha 75-100 åhörare.

Ortopedi

Visok (Vidareutbildning för specialister i Ortopedisk Kirurgi) har funnits sedan slutet av 2012.

Verksamheten består i organiserandet av VISOK dagar. Dessa avhålls på fredagar två till tre gånger per termin, och numer vanligen på Konferenscentrum Lyktan, på Medicinareberget. Inbjudan går ut till samtliga ortopedkliniker i VGR, Värmland och Kronoberg. Både verksamhetschefer och samtliga kända specialister, får inbjudan. Vidare sänds inbjudan till

privatpraktiker i Göteborgsområdet, samt till samtliga studierektorer för ST i Ortopedi i Sverige.

Visok har haft följande programpunkter under 2017:

- 2017-01-20 Skuldertrauma
- 2017-03-03 Idrottstraumatologi och rehabilitering
- 2017-04-24/25 Training the trainer Basic course 1
- 2017-04-26/27 Training the trainer Basic course 2
- 2017-10-06 Hand- och Handedstrauma
- 2017-11-03 Ortopediska Infektioner

Programmen

Inriktning är i första hand att säkerställa bakjournskompetens för specialister, men även att ge en uppdatering av kunskapsläget inom specialiteten i stort. Föreläsarna uppmanas att så långt det är möjligt arbeta med fallbeskrivningar insatta i en systematisk kontext. Detta engagerar deltagare som redan har en hög kompetens inom området.

Programmen har hållit hög internationell klass, och närvarande åhörare har varit mycket nöjda. Närvarofrekvensen är i stigande, och varierar mellan 20 och drygt 30 deltagare.

Det är dock en bråkdel av antalet specialister, vilket utgör 8,2 % av Specialistkåren i Västra Götaland. Det bör nämligen finnas runt 245 Specialister i ortopedi i VGR området, Halland, Värmland, och Kronobergs län.

Vi har även deltagare från både Karlstad, Ljungby, Växjö, Varberg och Halmstad förutom flertalet av klinikerna i VGR.

Bakjoursskola

För att formalisera och säkerställa kompetensnivån hos bakjourer i ortopedi, har Svensk Ortopedisk Förening har tillsatt en arbetsgrupp bestående av tre personer där undertecknad ingår. Dessutom ingår ordförande i de sk delföreningarna (Ryggkirurgi, Tumörkirurgi, Svensk Handkirurgisk Förening, Barnortopedi, Svenska skulder och armbågssällskapet, Höft och Knäföreningens, Fotkirurgiska sällskapet, SOTS)

Den första bakjournskolan med inriktning på övre extremitetens trauma kommer att hållas i Göteborg; SU/Mölnadal 14-16 mars 2018, och har VISOK upplägget som förebild.

Per den 1 februari 2018 kommer Med Dr Alicja Bojan att fungera som studierektor i ortopedi inom MUR

Reumatologi

Regional fortbildning av reumatologspecialister i VGR har pågått i strukturerad form sedan 2009. Utbildningarna riktar sig till samtliga specialistläkare i reumatologi i VG-regionen inklusive barnreumatologer. Deltagare kommer även från andra landsting, framförallt Halland och Värmland. Sedan några år tillbaka bestämmer vi teman för årets fortbildning för (specialist)läkare. Temata för 2017 har varit: Vaskuliter/Myosit/Ögonengagemang vid reumatisk sjukdom/Migration/Reumatisk sjukdom och hjärtkärlsjukdom

Utbildning till specialister har getts i två olika former, 4 heldagsutbildningar och en kvällsföreläsning med rubrik: kardiovaskulär risk vid reumatisk sjukdom med prof. Mike Nurmohamed, Nederländerna.

Heldagsutbildningarna har haft följande rubriker:

2017 feb: Vaskulisjukdomar
2017 mars: Myosit
2017 sept: Migration
2017 nov: Reumatisk sjukdom och hjärtkärlsjukdom.

Dessa utbildningar har samlat 25-50 reumatologer vid vart tillfälle. Det finns drygt 50 reumatologspecialister i regionen men vi har också haft deltagare från Halland och Värmland och barnreumatologer.

Vid ett tillfälle per termin har vi arrangerat återrapportering från de två stora reumatologkongresserna i världen, EULAR (i Europa) på våren och ACR (USA) under hösten. Deltagande reumatologer har fått rapportera för de som inte bevisat kongressen.

Under våren 2017 arrangerade vi en tvådagarskurs om reumatisk sjukdom och graviditet med flera internationella föreläsare som riktade sig till reumatologspecialister nationellt och där VG-region var väl representerad bland deltagarna.

Psykiatri

Under 2017 har sex fortbildningsdagar heldag hållits på teman: Förstämningssyndrom, Neuropsykiatri, Beroende, Tvångssyndrom, Personlighetssyndrom och Psykos. Fortbildningarna har varit väldigt uppskattade och fått bra utvärderingar. Fler deltagare jämförd med 2016. Vissa utbildningar mer än 50 deltagare. De flesta föreläsare kommer från VGR. I avslutning har det varit paneldiskussion som ett försök att göra dagarna mer interaktiva.

Planeringen är att fortbildningsdagar kommer att ges kontinuerligt med samma tema även i fortsättning. Ett kursråd för varje ämne har bildas och revidering sker en gång om året.

Även två extra utbildningsdagar med olika teman planeras utan att de är återkommande.

Under 2017 har även omfattande utbildningar enl METIS konceptet anordnas på teman: Psykofarmakologi, Psykiatrisk juridik. Utbildningsformatet innebär förberedelse, självtest med efterföljande två dagars internat där innehållet varierar mellan katedrala föreläsningar och interaktiva moment. Varje kurs har haft 25 deltagare.

Under 2018 planeras en kurs i beroende och eventuell en kurs i ECT.

Sedan september 2016 har ett månadsbrev från studierektor skickas till alla specialister med en sammanställning av alla utbildningar men också med information kring olika nationella och internationella utbildnings aktiviteter.

Regional studierektor deltar regelbundet i sektorsråden för vuxenpsykiatri och barnpsykiatri, i utbildningsutskottet, i nationellt Psykiatriskt studierektorsnätverk samt i läkarförbundets nätverk för utbildning.

Ögon

Regionens ögonkliniker, liksom SU, abonnerar på ett antal kursplatser och detta har fortsatt under 2017. Kursutbudet av efterutbildningen i ögonsjukdomar består av sex olika kurser som täcker basen i oftalmologi. Kursprogrammet har under 2017 omfattat följande fyra kurser (2st/termin): Konjunktiva/Kornea/Katarakt, Medicinsk retina, Neurooftalmologi och vuxenstrabism samt Glaukom och glaukomkirurgi. Kursutvärderingarna har visat på ett mycket gott betyg och det råder en samstämmighet om att utbildningsprogrammet skall fortsätta.

Ögonsjukvården vid SU/M har sedan flera år även erbjudit vidareutbildning för specialister i VGR i form av regionmöten 1-2 gånger per termin. Under 2017 hölls fyra regionmöten totalt. Under våren hölls två regionmöten inom Retinala dystrofier/Elektrofysiologi samt Korneala infektioner och under hösten hölls ett regionmöte inom Glaukom. Strax innan årsskiftet hölls även ett tvärdisciplinärt regionmöte med inbjudna föreläsare från Öron-näsa-hals och Infektion som diskuterade Orbitala sjukdomar. För nästkommande år är föreläsare och ämne redan planerade, två regionmöten kommer då att hållas under våren och två under hösten.

Den nationella bakjurskursen för specialister inom ögonsjukdomar från hela landet anordnas av Ögonsjukvården, SU och kommer att hållas för tredje gången i januari 2018.

Öron Näsa Hals

Öron-, näs- och halsverksamheten (ÖNH) hade 2017 fem endagarsutbildningar. 2017 flyttade vi dessa utbildningsdagar till Villa Belparc´s konferensanläggning. Till utbildningsdagarna inbjuds alltid ÖNH-läkarna i Halland, Värmland, Jönköping samt de privata ÖNH-läkarna i VGR, sammanlagt cirka 130 stycken. Utbildningsdagarna annonseras genom personliga mail till samtliga ÖNH-läkare enligt ovan.

Hälften av utbildningsdagen ägnas åt falldiskussioner på patienter som kursdeltagarna själva har med sig och som de själva eller någon kollega på hemmakliniken handlagt primärt. Detta har inneburit att kursdeltagarna är med i falldiskussionerna på ett mer aktivt sätt.

Årets första möte innehöll ämnet "Inflammation i luftvägarna". Nästa ämne var "akut otologi för primär och bakjour".

Höstterminen startade med "Den svåra luftvägen inom öron-, näs- och halssjukvård". Därefter "Benigna och maligna spottkörteltumörer och slutligen december 2017 var temat "Kan inte äta".

Efter kursdagen svarar deltagarna på en enkät för utvärdering av kursdagen och de uppmanas samtidigt att föreslå nya ämnen för utbildningsdagarna.

Flytten till Villa Belparc har av kursdeltagarna utfallit positivt samtidigt som konferenskostnaden blivit lägre. Utvärderingen av utbildningsdagarna har varit mycket positivt. Tyvärr inkommer dock mycket få förslag på nya ämnen.

Under hösten 2017 träffade undertecknad samtliga Verksamhetschefer eller motsvarande i samband med ett möte i sektorsrådet. Undertecknad redogjorde då för kursupplägget och informerade också om att deltagandet från sjukhusens specialistläkare borde kunna öka. Verksamhetscheferna önskade få information i god tid om utbildningsdagarna för att kunna

prioritera dessa dagar för sina medarbetare. Under 2017 hade Sahlgrenska Universitetssjukhuset ansvaret för samtliga mötesdagar. Från och med hösten 2018 kommer övriga sjukhus inom VGR och Halland att ta ansvar för varannan utbildningsdag.

MEDICINSKA KOMPETENSUTVECKLINGSRÅDET I VGR



Anna Nilsdotter
ordförande